

BILTEN

DVE NEDELJE U SVETU ENERGETIKE

Razvodnjavanje

Ministri energije EU za fleksibilizaciju cilja energetske efikasnosti

Zemlje Višegradske grupe pokušavaju da razvodne klimatske zakone EU

Trampovo povlačenje iz COP21 ogorčilo evropske lidere

Poslanici podržali planove nacionalnih smanjenja emisija gasova

Energetske kompanije budućnosti biće potpuno drugačije

Skok spajanja i preuzimanja u sektoru energetike i komunalnih usluga

Ministri energije EU za fleksibilizaciju cilja energetske efikasnosti

BRISSEL - Ministri energije 28 zemalja Evropske unije ukazali su na potrebu „fleksibilnog“ pristupa kako bi se ostvarili ciljevi bloka vezani za energetske efikasnosti za 2030. godinu. Time su doveli u pitanje težnju Evropske komisije da u prvi plan stavi ovaj cilj smanjenja potrošnje energije, prenosi **EurActiv** informacije dobijene iz „insajderskih izvora“.

Neformalni sastanak EU ministara održan sredinom maja na Malti završen je nejasnim saopštenjem u kome se naglašava „potrebna fleksibilnost“ u pristupu EU zemljama kako bi se postigao cilj energetske efikasnosti (30%), „a da se istovremeno obezbedi značajan nivo (tih) ambicija,“ (!?) piše portal..

Evropska komisija je takođe predložila da se energetske firme obavežu da u osnovi preispitaju svoje poslovne modele kako bi se obezbedilo godišnje smanjenje prodaja energije svojim potrošačima od 1,5%. Međutim, taj cilj je sada otvoreno doveden u pitanje od strane 28 ministara energije zemalja EU, koji ukazuju na riskantan ekonomski teret koji bi prihvatanje takve obaveze doneo njihovim kompanijama.

„Tokom neformalnog sastanka postalo je jasno da nekoliko zemalja članica insistira na neobavezujućem cilju od 30%, drugi da on bude 27% i neobavezujući, dok je jedna grupa podržala cilj od obavezujućih 30%,“ rekao je portparol malteškog predsednikovanja EU Pablo Mikalef. „Vezano za član 7, više zemalja je insistiralo na fleksibilnosti,“ objasnio je on, misleći pri tom na predlog smanjenja potrošnje kod krajnjih potrošača od 1,5% na godišnjoj osnovi.

Trampovo povlačenje iz COP21 ogorčilo evropske lidere

BERLIN, PARIZ, BRISSEL – Evropski lideri reagovali su dosta gnevno na, doduše najavljen i očekivanu, odluku američkog predsednika Donalda Trampa da 1. juna i formalno saopšti da SAD napuštaju Pariski sporazum iz 2015. Glatko je odbačen i ustupak Trampa da se eventualno ta odluka preispita, ako bi se u međuvremenu preko pregovora sporazum preinačio tako da „bude fer kada su u pitanju interesu SAD, njegovog biznisa, radnika, naroda i poreskih obveznika“.

Na u dosadašnjoj praksi nepoznat način ciljan da demonstrira jedinstvo i odlučnost, tri najveće privrede kontinentalne Evrope, Nemačka, Francuska i Italija, izdale su preko svojih šefova vlada, odnosno predesnika, sajedničko saopštenje već istoga dana u kome kažu „ne“ Trampovoj ponudi za ponovno pregovaranje o dogovoru. „Mi smo čvrsto ubeđeni da se o sporazumu ne može pregovarati.“ Istovremeno je predsednik Evropske komisije Žan Klod Junker nazvao Trampovu odluku žalosno pogrešnom.

COP21 - CMP11
PARIS 2015
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE

Opređenje EU prema Pariskom sporazumu dovedeno u pitanje

BRISSEL - Opređenje Evropske unije prema Pariskom sporazumu o klimi dovedeno je u pitanje poslednjog glasanja 31. maja u Komitetu sa industriju, istraživanje i energiju (ITRE) Evropskog parlamenta. Komitet ITRE glasao je o jednom predlogu legislative na izveštaj Komiteta za čovekovu okolinu Parlamenta koji želi da adaptira sporazum sa pariskog samita o klimi u Evropski zakon. Amandman koji je na to usvojio komitet ITRE - a time i konačni tekst ovog mišljenja – stavlja neke od ranije usvojenih predloga evropskog zakona u rizik, posebno onaj koji se odnosi na Odluku o podeli napora, koja određuje obavezujuće godišnje ciljeve za emisije gasova efekta staklene bašte zemljama članicama u periodu od 2013. do 2020. godine. guengl.eu

Zemlje Višegradske grupe pokušavaju da razvodne klimatske zakone EU

BRISEL - Dokumenti u koje je imao uvid specijalizovani portal **Climate Home** pokazuju da zemlje Višegradske grupe pokušavaju da izblokiraju, ili barem razvodne zakone o klimi Evropske unije. Od ciljeva energetske efikasnosti očekuje se da doprinesu sa otprilike polovinom u dostizanju evropskih ciljeva smanjenja emisija do 2030., ali jedan predlog Češke teži da sreže ove obaveze smanjenja potrošnje energije sa predviđenih 1,5% godišnje, na tek 0,35 odsto u praksi. To bi se postiglo smanjenjem obaveza smanjenja potrošnje energije kod kompanija, rastezanje rokova do koga bi one morale biti ispunjene i dvostruko računanje za investicije u solarne i vetro kapacitete kako kada se radi o cilju za obnovljive izvore, tako i za energetska efikasnost.

Istovremeno je i Poljska počela jedan manevar koji bi mogao blokirati realizaciju tzv. Zimskog paketa EU u tim oblastima – posebno planirano ograničenje emisija termoelektrana – ako za tako nešto glasovima podrži trećina parlamenata EU članica, odnosno nekih 10 do 13 zemalja.

EP tražio, a malteško predsedništvo EU odbilo, odlaganje pregovora o reformi EU ETS

BRISEL – Evropski parlament je zatražio odlaganje pregovora o reformi EU tržišta dozvola za emisije ugljen-dioksida, ali je Malteško predsedništvo Evropskom unijom saopštilo da će se oni nastaviti kako je planirano u toku ove nedelje, saznaje **Reuters** iz izvora u Briselu.

Pregovori o finalizaciji teksta zakona o reformama EU sistema trgovine dozvolama za emisije (EU ETS) za period posle 2020., već se nedeljama razvlače, primećuje **Reuters**.

Poslanici podržali planove nacionalnih smanjenja emisija gasova

BRISEL - Komitet za životnu sredinu Evropskog parlamenta podržao je 30. maja planove za smanjenje nacionalnih emisija gasova efekta staklene bašte. Ti rezovi će doprineti ispunjenju ukupnog cilja na nivou Evropske unije za 2030. prema kome bi te godine nivo emisija trebalo da bude 30% niži od onog iz 2005., što je u liniji sa obavezama koje je ovaj blok prihvatio potpisujući Pariskih sporazum o klimi.

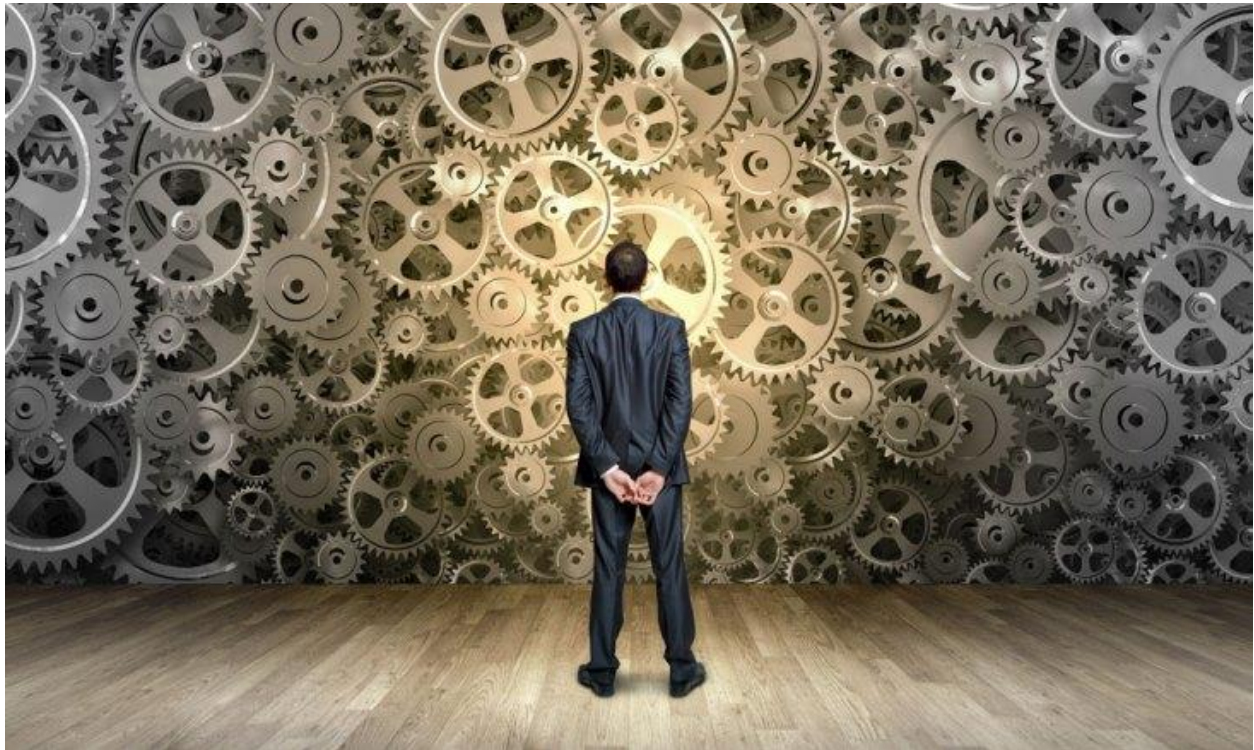
Zakon će omogućiti da se razbije EU cilj na obavezujuće, nacionalne, za sektore koji nisu obuhvaćeni EU tržištem dozvolama za emisije, tj. na poljoprivredu, saobraćaj, građevinarstvo i otpad, koji zajedno daju oko 60% emisija štetnih gasova u EU. Svaka EU država članica moraće da sledi jednu putanju smanjenja emisija, računato od startne pozicije sa 2018., umesto 2020. kako je predložila Komisija, a u cilju izbegavanja povećanja emisija u prvoj godini ili odlaganja smanjenja emisija, prenosi portal parlamenta, europarl.europa.eu.

Eurelectric podržava nordijsku inicijativu za jačanje EU ETS sistema

BRISEL - Lobistička organizacija evropske elektroenergetske privrede, **Eurelectric**, podržala je članice iz nordijskih zemalja u zahtevu da se garantuje da povećani EU ciljevi za energetske efikasnost i obnovljivu energiju neće podriti efikasnost EU sistema trgovine dozvolama za emisije (EU ETS).

Zaustavljena norma za metan iz naftne industrije

VAŠINGTON - Američka Agencija za zaštitu životne sredine (EPA) zaustavila je primenu norme za emisije metana za naftnu industriju, čime je ponovno sprečeno sprovođenje propisa o klimatskim promenama iz programa koji je doneo bivši američki predsjednik Barak Obama.

„Ukoliko povećamo naše (2030.) ciljeve za energetske efikasnost i obnovljive, takođe ćemo smanjiti potražnju za dozvolama za emisije CO₂: Stoga je važno uvesti mehanizme kojima ćete povući odgovarajuću količinu dozvola kako bi se održala jaka signalna cena iz EU ETS sistema,“ rekao je generalni sekretar Eurelectric-a, Kristijan Rubi.

Izvršni direktor Ttatkrafta, Kristijan Rining-Tonesen kaže da bi nove šeme jednostrane podrške obnovljivoj energiji trebalo da automatski aktiviraju prilagođavanje ETS dozvola kako bi se obezbedila viša cena ugljendioksida.

EPA je odredila pauzu od 90 dana za primenu norme 'New Source Performance Standards' iz 2016. za naftnu industriju, a prema kojoj su naftne firme bile obavezne da hvataju i uklanjaju emisije gasova koje se javljaju na njihovim proizvodnim lokacijama, kao i da pribave odgovarajuće certifikate i opremu za detekciju curenja gasova. Prekid je određen kako bi EPA još jednom razmotrila te propise, a oni su prema odredbi bivšeg predsednika Obame trebalo da stupe na snagu 3. juna ove godine.

EPA je najavila da će nakon isteka ove tromesečne pauze predložiti propise o toj problematici i otvoriti javnu raspravu. Očekivano, ekološke organizacije su najavile da će se protiv te odluke boriti na sudu, javlja američki naftni portal **'Rigzone'**.

Uskoro kompanije obavezne da objavljuju akcionarima rizike od klimatske politike

NJUJORK - Firme bi za par godina mogle biti obavezne da objavljuju informacije o rizicima koje po njihovo poslovanje donose klimatske mere, objavili su ovih dana finansijski eksperti koji se bave ovim pitanjima. Investitori zahtevaju od kompanija i kojima ulažu sredstva, posebno onim koji rade u sektorima, nafte, gas i uglja, da ih obaveste o finansijskim posledicama dugoročnih mera namenjenih sprečavanju klimatskih promena i da generalno povećanju transparentnost u svojim finansijskim izveštajima sa postepenim udaljavanjem sveta od fosilnih goriva.

„Mislim da se krećemo ka obelodanjivanju rizika od klimatskih promena i rezultata stres testova po investicije kompanija,“ kaže za **Reuters** Džon Rum, viši direktor za klimatske promene u Svetskoj banci. „Sada smo u dobrovoljnoj fazi, ali pretpostavljam da će sa nekoliko godina postojati veoma dobro standardizovani zahtevi od strane više regulatornih vlasti da se objave klimatski rizici (za poslovanje kompanije,“ dodao je on. Plan prati prva serija od osam zakonskih predloga, posebno vezanih za drumski saobraćaj. Sektor je od posebnog interesa jer zapošljava pet miliona Evropljana i učestvuje sa petinom u emisijama gasova efekta staklene bašte u EU, prenosi europa.eu

Paket inicijativa namenjen „čistijem“ saobraćaju u Evropi

BRISEL - Evropska komisija prezentovala je 31. maja „Evropu u pokretu“ (Europe on the Move) - niz inicijativa namenjenih izgradnji bezbednijeg saobraćaja, formiranja sistema „pametnih“ putarina, smanjenja emisija CO2 u saobraćaju, zagađenja atmosfere, kao i saobraćajnih zagušenja, uz bolje uslove za radnike u sektoru.

Posebnu pažnju privlače predložena nova pravila za sisteme naplate putarina širom Evrope, koja će biti bazirana na daljini koja će odraziti emisije ugljendioksida automobila i teretnih vozila. Izvršno telo EU, čiji predlog tek treba da privati 28 EU zemalja i izglasa Evropski parlament, kaže da neće primoravati bilo koju zemlju da uvede putarine, ali će one koje postoje morati da slede određene principe.

Akcionari Exxon traže od menadžmenta izveštaje o klimatskom riziku

HJUSTON - Akcionari najveće izlistane naftne kompanije na svetu, 340 milijardi dolara vrednog američkog Exxon Mobila, prošle srede su na godišnjoj skupštini odobrili jedan neobavezujući predlog kojim se od menadžmenta traži podnošenje redovnih izveštaja o rizicima koje njihovi ulogi mogu pretrpeti zbog odluka vezanih za borbu protiv klimatskih promena.

Preko 60 odsto akcionara podržalo je ovaj predlog, naspram 40 odsto njih koji su na prošlogodišnjoj generalnoj skupštini glasali sa sličnu inicijativu. **Bloomberg**

EK odobrila manje namete za kogeneraciju firmama u Nemačkoj i Italiji

BRISEL - EU regulator za pitanja državne pomoći odobrio je krajem maja regulatornim telima Nemačke i Italije da mogu smanjiti namete za finansiranje projekata kogeneracije za energetske intenzivne kompanije u tim zemljama.

U Nemačkoj se iz tih nameta u računima za električnu energiju subvencionišu operatori novih i modernizovanih kogeneracionih pogona. Nemačke vlasti su tražile od Evropske komisije odobrenje da smanje te namete velikim potrošačima energije. Italija je takođe tražila dozvolu Brisela da smanji ove namete svojim energetski intenzivnim kompanijama, navodeći da će se smanjenje ograničiti na 85 odsto nameta.

Evropska komisija je konstatovala da obe mere ne protivreče pravilima ovog bloka za granicu dozvoljene državne pomoći privredi, prenosi portal Komisije, europa.eu.

EK odobrila Letoniji da smanji velikim potrošačima energije „porez“ za OIE

BRISEL - Evropska komisija je 24. maja odobrila planove Letonije da delom nadoknadi velikim potrošačima električne energije namete plaćene na ime podrške proizvođačima obnovljive energije. Iz komisije je saopšteno da je odluka u okvirima dozvoljene državne pomoći privredi, dok je vlada Letonije saopštila da je cilj mere da postigne ravnotežu između garantovanja podrške obnovljivoj energiji i zaštite konkurentnosti energetske intenzivnih grana privrede. New Europe.

Energetske kompanije budućnosti biće potpuno drugačije

LONDON - Prvi čovek britanske podfirme francuskog energetskog kolosa Engie, Vilfrid Petrie rekao je da je trenutno isplativije ići u smeru smanjivanja potrošnje, nego u samo snabdevanje energijom. U obraćanju na redovnoj konferenciji *Financial Times-a* o energetskim strategijama, on je konstatovala da energetske kompanije sada mogu ići istim smerom kojim je išla telekom-industrija 90-ih godina, evoluirajući u firme orijentisane na oblast usluga.

"Tranzicija prema čistoj energiji nije bila i neće biti glatka. U proteklih šest godina evropske energetske kompanije otpisale su 100 milijardi evra vrednu imovinu i konzervirale oko 60 GW gasnih termoelektrana. To više liči na revoluciju nego na tranziciju", kazao je Petrie dodavši da je proces izuzetno brz, s obzirom na tehnologije i mogućnost mobilizacije potrošača.

Engie se okreće "holističkoj alternativni" pa je na primer, pre nekoliko nedelja zaključio kupovinu Keepmoata, firme koja obnavlja zgrade i povećava njihovu energetske efikasnosti.

Petrie je zaključio da je budućnost energije kombinacija energije i usluga, poput telekom sektora koji je ranije zarađivao samo na broju poziva, a sada celi paket uključuje besplatni pozive, širokopolasni internet i TV. Firme će, dodao je on, morati da idu s ponudom usluga energetske efikasnosti i merenja i predviđanja potrošnje, što će uticati i na smanjenje energetske siromaštva

Wien Energie: Građani kupe panele i iznajme ih prodavcu

BEČ - Bečki snabdevač električnom energijom Wien Energie otvorio je 2012. na severu grada prvu solarnu elektranu u vlasništvu građana koja je imala 2.100 panela. Paneli su rasprodati u roku od dve nedelje, a svaki je stajao 950 evra. Pet godina kasnije, rezultati su više nego zadovoljavajući. Firma je u međuvremenu otvorila ukupno 30 elektrana čiji su većinski vlasnici građani Beča – 26 solarnih i 4 vetroelektrane, a preko 10.000 osoba u njih je investiralo oko 35 miliona evra.

Svakom vlasniku paneli donose oko 1,75 posto profita godišnje, a sve funkcioniše po principu sale-and-lease-back. Zainteresovani, dakle, mogu da kupe panele, a firma ih zatim od njih iznajmljuje i za to im na godišnjoj bazi direktno na račun uplaćuje profit. Zanimljiva je i činjenica da posle isteka roka trajanja solarnih panela, za cca 23 godine, građani novac potrošen na njihovu kupovinu dobijaju nazad. Vlasnici solarnih ćelija osim toga u svakom trenutku imaju mogućnost da svoje ćelije prodaju nazad firmi, i to po istoj ceni po kojoj su ih kupili.

Skok spajanja i preuzimanja u sektoru energetike i komunalnih usluga

LONDON - Spajanja i preuzimanja firmi u sektoru energetike i komunalnih usluga povećala su se za 12%, najviše u poslednjih sedam godina. Prvi kvartal ove godine obeležen je sa bilansom ukupne vrednosti spajanja i preuzimanja u Americi od 21 milijardu dolara, a u azijsko-pacifičkom regionu sa 15,1 milijardi dolara. Trend će se verovatno nastaviti, jer su investitori u energetsom sektoru identifikovali SAD, Brazil i Kanadu među svojih pet najpoželjnijih ciljeva za iduću godinu. Prenos, distribucija i obnovljivi izvori energije privukli su ukupno 35,6 milijardi dolara u investicijama u prvom kvartalu, odnosno 78% investicionih prilika, uprkos tome što su energetske i komunalne firme suočene s povećanom konkurencijom na tržištu van sektora, pokazuju podaci revizorske kompanije Ernest Young (EY). *Energy Live News.*

Rekordno niske cene na tenderima za energiju iz kopnenih vetroelektrana

FRANKFURT - Na dve nedavne aukcije za obnovljivu energiju organizovane u Nemačkoj i Španiji, zabeležene su u Evropi rekordno niske cene za električnu energiju proizvedenu na kopnenim vetroelektranama. U Španiji, aukcija za nekih 3 gigavata vetroenergije, cena od 43 evra za megavat-čas (MWh) bila je najniža ikada odobrena na nekom onshore tenderu u Evropi, prenosi portal *WindEurope* i dodaje da će od toga korist u smanjenim računima za električnu energiju imati španski potrošači.

U Nemačkoj, kako prenosi tamošnji energetski regulator Bundesnetzagentur, na prvoj ikada organizovanoj aukciji za prodaju električne energije iz nekog vetro-kapaciteta na kopnu, prodato je 807 MW po prosečnoj ceni od 571, evro za MWh. *reneweconomy.com*

Projekat povezivanja „pametnih“ mreža Hrvatske i Slovenije

BRISSEL - Distributeri električne energije iz Slovenije i Hrvatske potpisali su 23. maja u Briselu zajednički prekogranični projekat “pametnog” povezivanja elektrodistributivnih sistema u vrednosti 88,6 miliona evra koji sa 40,5 miliona evra sufinansira Evropska unija, objavio je slovenački distributer Eles, koji je nosilac i koordinator projekta pametnih mreža SINCRO.GRID.

U projektu koji učestvuju još hrvatski operater prenosne mreže HOPS, slovenački operater distributivne mreže SODO, te hrvatski operater HEP-ODS. Radi se o prvom projektu iz oblasti pametnih mreža koji je sufinansiran iz programa Instrument za povezivanje Evrope. *New Europe*

Rusija traži čelične garancije EU za drugi krak gasovoda Turski tok

MOSKVA - Rusija je stavila do znanja da neće počinjati gradnju druge cevi gasovoda Turski tok, ako prethodno ne dobije „oklopljene garancije“ da će taj projekat biti implementiran za područje Evropske unije. Tako se u utorak

izrazio pomoćnik šefa ruske diplomatije, Aleksej Meškov, komentarišući

nameru nekih institucija Evropske unije da torpeduju projekat Severni tok 2.

Ruski premijer Dmitrij Medvedev je prošle nedelje rekao da Moskva razgovara sa zainteresovanim evropskim državama o mogućnosti postavljanja i druge cevi projekta Turski tok i stavio do znanja da bi ona mogla da izađe na područje članica EU bilo u

Grčkoj, ili u Bugarskoj.

„Nas samo mogu da brinu napori jednog broja EU institucija da torpeduju energetske projekte u Evropi sa ruskim učešćem, posebno projekat Severni tok 2. Kako nam se ne bi ponovilo iskustvo sa Južnim tokom .. mi od Brisela očekujemo oklopljene garancije za implementaciju ovog projekta,“ rekao je on dodajući da je „stav Evropske Unije krajnje nejasan kada se radi o implementaciji drugog kraka Turskog toka, koji je namenjen potrošačima na tržištima južne i jugoistočne Evrope,“ piše **Daily Sabah**.

Ekspert: Niko nije mogao pretpostaviti ovakav rast zavisnosti EU od uvoznog gasa

BRISEL - U 2013. godini, Evropska komisija je projektovala da će zavisnost Evropske unije od uvoznog gasa dostići 2020. godine 65 odsto, a ona je već u 2015. iznosila 75 odsto, rekao je u intervjuu za grčki list Ekatimerini, Teodoros Cakiris, profesor za energetska politiku i geopolitiku na Univerzitetu Nikozija, na Kipru. Razlog je pad proizvodnje prirodnog gasa na području EU, posebno u Severnom moru i činjenica da je, zbog oštih ekoloških regulatornih kriterijuma, praktično u startu blokirana mogućnost veće proizvodnje gasa iz naslaga škriljaca na Starom kontinentu.